

10 gr.

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

Nr. 284 A

Warszawa, piątek 23 września 1938 r.

Rok XIII

Legion polski za Olzą

Krwawe zajęcia w Cieszynie Niemcy w Sudetach objęli władzę

PRAGA, 22. 9. (tel. wł.). Na wiadomość o kapitulacji Czech, w Pradze i wielu innych miejscowościach, rozpoczęły się wczoraj wieczorem wielkie demonstracje skierowane przeciwko rządowi Hodży oraz przeciwko Francji i Anglii.

DEMONSTRACJE W PRADZE

W Pradze, na ulice miasta wyległy olbrzymie tłumy, manifestujące prawie do rana; wznoszono okrzyki: „Precz z Francją i Anglią!” „Żądamy rządu walki i ho-

noru z gen. Syrowym na czele”. Tłumy manifestowały również przed siedzibą prezydenta Benesza na Hradczynie, zmuszając wartę do otwarcia bram zamku. Demonstrujące tłumy zachowywały się bardzo burzliwie. Były czynione próby opanowania radiostacji, czemu jednak przeszkodziły oddziały policji i wojska. Po krótkiej przerwie, dziś rozpoczęły się znów we wczesnych godzinach rannych manifestacje, zwrócone przeciwko Beneszowi i Hodży. Tłumy domagały się ustąpienia rządu.

SRODY NA CZWARTEK PRZEJELI NIEMCY SUDECCY SŁUŻBĘ BEZPIECZEŃSTWA NA CAŁYM OBSZARZE SUDECKIM AZ PO CZESKĄ GRANICĘ JEZY-

KOWA. W CAŁYM KRAJU PANUJE NIEOPISANY ENTUZJAZM. NA BUDYNKACH PUBLICZNYCH I DOMACH PRYWATNYCH POWIEWAJĄ CHORA-

GWIE ZE SWASTYKAMI.

Doniosłe spotkanie

LONDYN, 22. 9. Premier Chamberlain odleciał dziś o godz. 10 z

lotniska Heston do Kolonii, skąd uda się do Bad Godesberg.

BERLIN, 22. 9. Kanclerz Hitler przybył o godz. 10 do Bad Godesberg pociągiem specjalnym z Mönchheim.

Czesi uciekają z Cieszyna

Atak na posterunki policji

CIESZYN, 22. 9. Cieszyn czeski obudził się dzisiaj rano pod wrażeniem poważnych zajęć, które wydarzyły się w mieście ubiegłej nocy. Zajęcia te były wynikiem panującego od dłuższego czasu napięcia, którego napięcie

wzrasta z godziny na godzinę. Objęły one całe miasto, ale przede wszystkim widownią ich były

dzielnice, gdzie znajdują się posterunki policyjne. Już wieczorem tłumy Polaków

gromadziły się w wielu punktach miasta. Tłumy te wzrastały coraz bardziej, wypełniając w kilku punktach chodniki i jezdnie. Nastrój był tak groźny, że w wielu miejscach przedstawiciele władz czeskich w obawie o swe bezpieczeństwo opuszczali swe posterunki.

Ustąpienie rządu Hodży pod presją opinii publicznej

PRAGA, 22. 9. Pod presją ludności rząd premiera Hodży dzisiaj ustąpił. Dymisja została przyjęta przez prezydenta Benesza.

Dymisję gabinetu podał do wiadomości publicznej drogą radiową nadburmistrz Pragi, czeski socjalista narodowy, dr. Zenkl, przy czym oświadczył on równocześnie, że rekonstrukcja gabinetu odbędzie się przy wciągnięciu do współudziału w rządach czynników wojskowych.

W międzyczasie manifestacje ludności przed parlamentem doszły do niezwykłych rozmiarów. Tłum coraz gwałtowniej żądał dymisji gabinetu, a gdy dymisję tę ogłoszono z balkonu parlamentu, wśród zebranych powstał niesłychany entuzjazm.

Gen. Syrowy premierem

PRAGA, 22. 9. Po przyjęciu dymisji gabinetu premiera Hodży, prezydent Benesz powierzył misję utworzenia nowego gabinetu naczelnemu inspektorowi armii czeskiej gen. Syrowemu.

Gen. Syrowy przyjął powierzoną mu misję i według kursujących pogłosek w skład nowego rządu mają wejść wojskowi, którzy obejmą prawdopodobnie teki obrony narodowej oraz być może spraw zewnętrznych.

Groźba strajku generalnego

PRAGA, 22. 9. Ruch strajkowy coraz bardziej się rozszerza. Robotnicy, którzy nie chcą przerwać pracy, są do tego zmuszani, szkoły są zamknięte, istnieje groźba strajku komunikacyjnego. Przejżdżające taksówki są zatrzymywane a pasażerowie zmuszani do wysiadania.

Władze obawiając się poważnego charakteru demonstracji i licząc się z możliwością wybuchu strajku generalnego, poleciły rządowi wszystkich fabryk praszkich, aby zwolniły na dzień dzisiejszy swych robotników celem

umożliwienia im wzięcia udziału w manifestacjach.

Niemcy objęli władzę w Sudetach

BERLIN, 22. 9. Z EGER DONOSZA: W NOCY Z

NA STR. 3 ZAMIESZCZAMY KORESPONDENCJE NASZEJ SPECJALNEJ WYSLANNICZKI Z PRAGI CZESKIEJ ORAZ MAPKE ROZMIESZCZENIA MNIEJSZOŚCI NIEMIECKIEJ W CZECHOSŁOWACJI.

Specjalny wysłannik „ABC”

udał się samolotem na pogranicze czechosłowackie

CHCĄC DOSTARCZYĆ NASZYM CZYTELNIKOM NAJSWIEŻSZYCH I NAJDOKŁADNIEJSZYCH RELACJI O WYPADKACH ROZGRYWAJĄCYCH SIĘ NA POGRANICZU POLSKO-CZECHOSŁOWACKIM DELEGOWALIŚMY NA MIEJSCE SPECJALNEGO WYSLANNIKA, CZŁONKA NASZEJ REDAKCJI P. KAZIMIERZA BOBIŃSKIEGO. W DNIU WCZORAJSZYM RED. BOBIŃSKI UDAŁ SIĘ SAMOLOTEM DO CIESZYNA.

W godzinę klęski

Kapitulacja Pragi wobec żądań niemieckich jest zakończeniem dotychczasowej roli Czechosłowacji w Europie. Zmienia ona nie tylko układ sił politycznych w Europie środkowej, ale nadto kładzie kres aspiracjom i polityce naszych sąsiadów słowiańskich. Wspaniałe odrodzenie narodu Czech, jakiego świadkami byliśmy w drugiej połowie XIX i początku XX stulecia, słusznie zbudziło w narodzie czeskim nadzieję na odzyskanie państwowej niepodległości. Odzyskanie własnego państwa było oczywiście zależne od rozpadu cesarskiej Austrii. To też Czesi stali się czynnikami, zainteresowanym najsilniej w rozsadzeniu monarchii Habsburgów.

Nadzieje odbudowy państwa czeskiego wiązały się z oparciem o potężną, carską Rosję. Rosja stała się w oczach działaczy czeskich tą przyszłą „wybawicielką słowiańszczyzny” i marzeniem Czechów było od lat, by przyszłe państwo czeskie przytuliło się granicami do najpotężniejszej „macieży wszystkich Słowian”.

Wojna światowa wbrew wierze Czechów zniszczyła i załamała carat. Ale nie podważyła stosunku Czechów do Rosji. Okres końcowy wojny światowej i okres traktatów pokojowych cechowało w polityce czeskiej usilne zbratanie się z planami masonerii, pozornej dyktatorki Europy, z

ustawiczną nadzieją, by — skoro tylko się da — zrealizować marzenie stałe i oprzeć się o jakąś nową Rosję. Toteż logiczna polityka popchnęła polityków czeskich na drogę rozciągnięcia swego nowotworzonego państwa w ten sposób, by granicami dosięgnąć Rosji.

Udało się otrzymać nie tylko Słowacznę, ale — przy poparciu zachodnioeuropejskiej masonerii — także i Ruś Przykarpacką. Jednak na drodze do zetknięcia się granicami z Rosją stanęła Polska. Stąd wrogi stosunek, jaki Czesi przejawili wobec Polski w pierwszych latach jej niepodległości, stąd popieranie powstania ukraińskiego, by poprzez wschodnią Małopolskę, oderwaną od przyszłej Polski, mieć bezpośredni kontakt z Kijowem. Po drodze nastąpiło na tle ogólnie wrogiego stosunku pogwałcenie praw polskich na Śląsku cieszyńskim i na Spiszu i Orawie.

Przewrót niemiecki przyspieszył w Europie tempo wypadków. Ale Czesi dalej pozostawali wierni swej tradycyjnej polityce. Nadal stawiali na masonerię zachodnią, na Ligę Narodów, na system wersalskich sojuszków, przeobrażony w pakt wschodni i dalej liczyli na opiekę moskiewską. Nadal żywili aspiracje mocarstwowe, oparte na liczeniu na możnych przyjaciół i na posiadaniu państwa, którego granice rozciągnęły się znacznie szerzej, niż

pozwalają na to rzeczywiste siły narodu. W rezultacie tej polityki Czechosłowacja — poza Rumunią — nie mogła liczyć na przyjaźń żadnego z sąsiadów, bo każdy z nich miał z nią porachunki.

Anschluss austriacki postawił przed politykami czeskimi widmo niebezpieczeństwa w całej groźbie. I wtedy Czechosłowacja zadowolona się oświadczeniem Niemiec, że wojska niemieckie zatrzymają się o 10 km. od granicy czechosłowackiej i dalej liczyła spokojnie na gwarancje francuskie i rosyjskie i na przyjaźń angielską. Aż groźba bezpośrednia zawiśla nad obszarem ludnościowo niemieckim, ale historycznie, geograficznie i gospodarczo najrdzenniejszym czeskim.

Dzisiaj Praga przeżywa dni tragiczne. Jest to nie tylko zniweczenie zdobyczy, uzyskanych dzięki wojnie światowej, ale załamanie najistotniejszych podstaw samodzielnego państwowego istnienia. Oto bilans polityki, opartej o przyjaźń „słowiańskiej” Rosji i o „braterską” pomoc masonerii, rządzącej państwami zachodnimi w imię „demokracji”.

W tej godzinie i my podnosimy nasz głos, domagający się zwrotu ziem, zabranych nam nie w imię uzasadnionych interesów narodu czeskiego, ale w imię fałszywej polityki, jaką narodowi czeskieemu przez lat dwadzieścia narzucali jego kierownicy. Spra-

wę zwrócenia nam naszych ziem, do których Czechosłowacja doszła tylko przez wyzyskanie naszej walki o byt w r. 1920, stawiamy jasno.

Ale równocześnie stwierdzamy dziś w godzinie tragicznych przejść, jakie przeżywa naród czeski, że w stosunku do Czechosłowacji istnieje w Polsce uzasadniony żal, ale nie ma nienawiści. Przeciwnie. Jakkolwiek nie możemy się wstrzymać od wypowiedzenia naszych uwag, żyjemy dla ciężkiej doli naszych słowiańskich sąsiadów zupełnie szczerze współczucie.

Będziemy radzi, jeżeli przysłała polityka narodu czeskiego do ostatnich bolesnych doświadczeń wyciągnie właściwą naukę i przystosuje swe rachuby do rzeczywistych sił własnych i do rzeczywistego układu swych stosunków sąsiedzkich.

My, którym ongiś w XVIII w. rachuby na masonerię i na obce gwarancje zniszczyły niepodległość, wczuwamy się dziś w położenie narodu czeskiego lepiej, niż ktokolwiek inny. I my właśnie mamy prawo mówić, że klęska nigdy nie jest ostateczna, jeżeli duch narodu nie da się złamać, a kierownicy narodu nie są narzędziami w obcym ręku.

Droga dziejowa nigdy nie jest zamknięta, choć z fantazjami politycznymi los obchodzi się nieubłaganie.

Tadeusz Gluziński

UZBROJONE GRUPY POLAKÓW ZAATAKOWAŁY POSTERUNKI POLICYJNE.

SZCZEGÓLNIENIE GWALTOWNE BYŁO NATARCIE NA DWA POSTERUNKI POLICJI CZESKIEJ — PRZY UL. OSTROWSKIEJ I NA RATUSZU.

ZASKOCZENI NIESPODZIEWANYM ATAKIEM POLSKIM, POLICJANCI CZESCY NIE STAWILI OPORU, LECZ W PŁOCHU UKRYLI SIĘ W ZABUDOWANIACH POLICYJNYCH.

Wydarzenia ubiegłej nocy wywołały wielkie przynębienie wśród urzędników czeskich. Wielu z nich już opuściło miasto lub pospiesznie wysyła swe rodziny w głąb Czech.

Natomiast wśród ludności polskiej, która w znacznej części brała udział we wczorajszych rozruchach, panuje nastrój entuzjastyczny.

Zajęcia wczorajsze ludność polska w Cieszynie komentuje jako pierwszy akt wyzwolenia z pod panowania czeskiego.

Legion polski

DONOSZA NAM, ŻE POLACY, MIESZKAJĄCY NA ŚLĄSKU ZAOLZĄNSKIM, PRZYSTĄPILI DO FORMOWANIA LEGIONU POLSKIEGO, NA WZÓR LEGIONU SUDECKIEGO.

S. O. S.

PRAGA, 22. 9. Licząc się poważnie z możliwościami wystąpienia przeciwko ładowi i bezpieczeństwu publicznemu, czynniki decydujące postanowiły akcję porządkową oddać w ręce organów społecznych, a to towarzystwo „Sokol” „Orzeł”, „DTJ” (socjalistyczny związek gimnastyczny), które łącznie tworzą kadry porządkowe pod nazwą SOS (svaz ochrany statu) t. j. „związek ochrony państwa”.

W związku z tym zarządzeniem korpus policyjny zostałby użyty jedynie do czuwania nad bezpieczeństwem.

Tabela loterii

15 dzień ciągnięcia 4-ej klasy 42 Loterii Państwowej

Table with 2 columns: numbers and winning amounts. Includes sub-headers like 'Główne wygrane' and 'Wygrane po 250 zł.'.

Spróbujcie szczęścia w kol. J. Dzierżanowskiego

Table of lottery numbers for 'Kolejność J. Dzierżanowskiego'.

Wygrane po 250 zł.

Table listing winning numbers for the '250 zł' category.

Warszawa, N. Świat 64, Frela 5, Gniezno Chrobrego 2

Table of lottery numbers.

Table of lottery numbers.

Table of lottery numbers.

Table of lottery numbers.

Table of lottery numbers.

Table of lottery numbers.

Table of lottery numbers.

Table of lottery numbers.

III ciągnięcie Główne wygrane

Table of lottery numbers.

Table of lottery numbers.

Table of lottery numbers.

Table of lottery numbers.

Table of lottery numbers.

Table of lottery numbers.

Table of lottery numbers.

IV ciągnięcie Wygrane po 250 zł.

Table of lottery numbers.

Table of lottery numbers.

Table of lottery numbers.

Święto Narodów

W starożytnej Helladzie istniał zwyczaj, że w czasie przypadających co cztery lata olimpiad... Niosła Olimpiada przyniosła jeszcze inną nowość...

wstał stąd nikał w swoim rodzaju, film olimpijski, który wychodził po za ramy reportażu, film tętniący życiem... Wnioski na piśmie, według ustalonego przez Komisję wzoru...

Rejestr Dziennikarzy

W dniu 15 października mija ostateczny termin zgłoszeń do Rejestru

Dziennikarska Komisja Kwalifikacyjna, działająca na podstawie Układu Zbiorowego Pracy w zawodzie dziennikarskim...

wpisania do Rejestru Dziennikarzy względnie do Rejestru Aplikantów Dziennikarskich...

Przewidywanie Dziennikarskiej Komisji Kwalifikacyjnej: Antoni Lewandowski w. z. Jerzy Nowakowski

Table listing names and numbers for the 'Rejestr Dziennikarzy'.

B. HOFMANN 55)

NIEJAKI PAN DE KATT

Powieść współczesna

Autoryzowana adaptacja Eugeniusza Bułackiego. W nocy padał deszcz, zwilżył piasek i wiatr nie zdążył zasympać całkowicie śladów...

Popatrzył badawczo: rewolwer znalazł się w odległości paru metrów od miejsca, na które padł człowiek... Wena gęsta kłaniała się coraz więcej...

dzie napój, Weninga pochylał się ku przełożonemu i zapytał półgłosem: — Ma pan co nowego? — Właściwie nic, a raczej wyniki ujemne...

